Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNE PRAVOBRANILKE
ELEANOR SHARPSTON,
predstavljeni 24. septembra 2015 [1]

Združeni zadevi C-359/14 in C-475/14

ERGO Insurance SE, ki deluje prek podružnice ERGO Insurance SE Lietuvos filialas
proti
If P&C Insurance AS, ki deluje prek podružnice If P&C Insurance AS filialas
(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Vilniaus miesto apylinkės teismas (Litva))
in
AAS Gjensidige Baltic, ki deluje prek podružnice AAS „Gjensidige Baltic“ Lietuvos filialas
proti
UAB DK „PZU Lietuva“

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Litva))

„Pravosodno sodelovanje v civilnih zadevah — Določitev prava, ki se uporablja — Področje uporabe Rima I in Rima II — Direktiva 2009/103/ES — Nesreča, ki jo je povzročil vlačilec s priklopnikom, vsako vozilo pa je bilo zavarovano za civilno odgovornost pri drugi zavarovalnici — Nesreča, ki se zgodi v državi članici, ki ni tista, v kateri so bile sklenjene pogodbe za zavarovanje civilne odgovornosti“

1. Vlačilec s priklopnikom je vpleten v prometno nesrečo v eni državi članici, vendar sta obe vozili registrirani v drugi državi članici, kjer sta zavarovani za civilno odgovornost pri dveh različnih zavarovalnicah. Zavarovatelj vlačilca (vlečnega vozila) v celoti plača odškodnino, dolgovano oškodovancu za posledice nesreče. Navedeni zavarovatelj nato vloži zahtevek zoper zavarovatelja priklopnika (vlečeno vozilo), da pokrije del navedenega plačila (regresni zahtevek).

2. V teh predlogih za sprejetje predhodne odločbe predložitveni sodišči sprašujeta, ali tak regresni zahtevek spada na področje uporabe pravil EU, ki določajo pravo, ki se uporablja v civilnih in gospodarskih zadevah, in če je odgovor pritrdilen, katera pravila se uporabljajo. Zadevo C-359/14 je predložilo Vilniaus miesto apylinkės teismas (okrožno sodišče mesta Vilna); zadevo C-475/14 je predložilo Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (vrhovno sodišče Litve). V obeh so postavljena pomembna vprašanja glede področja uporabe in razlage zakonodaje EU, ki usklajuje kolizijska pravila, namreč uredb Rim I [2] in Rim II [3]. Postavlja se tudi vprašanje, ali Direktiva 2009/103/ES [4] v tem okviru uveljavlja posebna pravila za določanje prava, ki se uporablja v zvezi z nesrečami motornih vozil.

1 — Jezik izvirnika: angleščina.

2 — Uredba (ES) št. 593/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. junija 2008 o pravu, ki se uporablja za pogodbena obligacijska razmerja (Rim I) (UL L 177, 4.7.2008, str. 6).

3 — Uredba (ES) št. 864/2007 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. julija 2007 o pravu, ki se uporablja za nepogodbene obveznosti (Rim II) (UL L 199, 31.7.2007, str. 40).

4 — Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o zavarovanju civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil in o izvajanju obveznosti zavarovanja takšne odgovornosti (UL L 263, 7.10.2009, str. 11) (v nadaljevanju: Direktiva 2009/103 ali Direktiva).

Pravni okvir

Sistem za usklajevanje mednarodnega zasebnega prava v civilnih in gospodarskih zadevah

3. Bruseljska konvencija[5] v okviru usklajevanja mednarodnega zasebnega prava v civilnih in gospodarskih zadevah med državami članicami določa pravila za določitev države, katere sodišča so pristojna za obravnavo čezmejnega spora in odločanje o njem. Nadomestila jo je uredba „Bruselj I“.[6] Rimska konvencija[7] je bila sklenjena zaradi nadaljevanja procesa usklajevanja. Naslednji korak je bilo sprejetje dveh uredb (znanih kot Rim I in Rim II) za zagotovitev, da se v položajih, ki vključujejo kolizijo, po vsej Evropski uniji uporabljajo enaka pravila za določitev nacionalnega prava, ki ureja postopek, ne glede na državo članico sodišča, pri katerem je vložena tožba. Glavni cilji Rima I in Rima II vključujejo pravilno delovanje notranjega trga zaradi večje predvidljivosti izida pravde, gotovosti o tem, katero pravo se uporablja, ter prostega pretoka sodnih odločb.[8]

4. Obe uredbi vsebujeta nekatera skupna načela, vključno s ciljem, da se zagotovi skladnost vsebinskega področja uporabe in razlage med uredbama in z Brusljem I.[9] Z obema uredbama je tudi združljivo, da se kolizijska pravila določijo z drugimi določbami prava EU, ki urejajo posebna področja.[10]

Rim I

5. Rim I se uporablja „za pogodbena obligacijska razmerja v civilnih in gospodarskih zadevah v primerih, ko pride do kolizije med zakoni več držav“.[11]

6. Splošno pravilo je, da pogodbe ureja pravo, ki ga izbereta pogodbeni stranki.[12]

7. Če pogodbeni stranki ne izbereta prava, ki se uporablja, se pravo, ki se uporablja za pogodbo, načeloma določi na podlagi splošnih pravil iz člena 4. Člen 4(1) vsebuje pravila za določitev prava, ki se uporablja za nekatere posebne vrste pogodb. Za druge ali hibridne vrste pogodb se v skladu s členom 4(2) uporablja pravo države, v kateri ima pogodbena stranka, ki je dolžna opraviti za pogodbo značilno izpolnitev, običajno prebivališče. V drugih okoliščinah se za pogodbo uporablja pravo države, s katero je ta pogodba najtesneje povezana (člen 4(3) in (4)).

8. Druge posebne vrste pogodb so obravnavane v členih od 5 do 8. Člen 7 se nanaša na pravo, ki se uporablja v zvezi z zavarovalnimi pogodbami. Člen 7(3) določa, da lahko pri vrsti pogodb, obravnavani v tej zadevi, pogodbeni stranki v skladu s členom 3 izbereta le določeno pravo. To vključuje pravo države, v kateri je v trenutku sklenitve pogodbe nevarnost (člen 7(3)(a)), in pravo države, v kateri ima zavarovalec svoje običajno prebivališče (člen 7(3)(b)). Člen 7(4) določa dodatna pravila za zavarovalne pogodbe, ki krijejo nevarnosti, za katere država članica nalaga obveznost sklenitve zavarovanja.[13]

5 — Konvencija o pristojnosti in izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL 1978 L 304, str. 36). Za prečiščeno besedilo glej UL 1998, C 27, str. 1.

6 — Uredba Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 4, str. 42) (v nadaljevanju: Bruselj I). Navedena uredba se ne uporablja za Dansko (člen 1(3)).

7 — Konvencija o uporabi prava v pogodbenih obligacijskih razmerjih (UL 1980, L 266, str. 1).

8 — Glej uvodno izjavo 6 v preambulah Rima I in Rima II.

9 — Glej uvodno izjavo 7 v preambulah Rima I in Rima II.

10 — Glej uvodno izjavo 40 v preambuli Rima I in člen 23 navedene uredbe. Glej tudi uvodno izjavo 35 v preambuli Rima II in člen 27 navedene uredbe.

11 — Člen 1(1).

12 — Člen 3(1).

13 — Gradivo, predloženo Sodišču, ne vsebuje dovolj podrobnih informacij glede litovskega in nemškega prava, ki ureja obvezno zavarovanje motornih vozil, da bi lahko navedla kakršno koli koristno pripombo glede vloge, ki bi jo lahko imel člen 7(4).

9. Člen 15 ima naslov „Subrogacija po zakonu“. Določa: „Kadar ima oseba (‚upnik‘) nasproti drugi osebi (‚dolžnik‘) pogodbeno terjatev, tretja oseba pa ima obveznost poravnati to terjatev upniku ali je to terjatev na podlagi svoje obveznosti že poravnala upniku, se upravičenost tretje osebe, da uveljavlja pravice, ki jih je imel upnik nasproti dolžniku po pravu, ki se je uporabljalo za njuno razmerje, in obseg te upravičenosti presojata po pravu, ki se uporablja za obveznost te tretje osebe, da poravna terjatev.“

10. Člen 16 določa: „Če ima upnik terjatev do več dolžnikov, ki odgovarjajo za isto terjatev, in je eden od dolžnikov terjatev že deloma ali v celoti poravnal, se pravo, ki se uporablja za obveznost dolžnika do upnika, uporablja tudi za pravico dolžnika zahtevati povračilo od ostalih sodolžnikov. Ostali sodolžniki lahko proti temu dolžniku uveljavljajo ugovore, ki so jih imeli nasproti upniku po pravu, ki se uporablja za njihove obveznosti do upnika.“

Rim II

11. Rim II se „…v primeru kolizije zakonov uporablja za nepogodbene obveznosti v civilnih in gospodarskih zadevah…“.[14]

12. Poglavje II ima naslov „Škodna dejanja“. Člen 4(1) določa splošno pravilo, da „je pravo, ki se uporablja za nepogodbeno obveznost, nastalo iz škodnega dejanja, pravo države, v kateri škoda nastane, ne glede na državo, v kateri se je zgodil dogodek, ki je povzročil nastalo škodo, in ne glede na državo ali države, v kateri so nastale posredne posledice“. Pravila za določene nepogodbene obveznosti so navedena v členih od 5 do 12.[15]

13. Člen 18 določa, da lahko oškodovanec vloži neposredno tožbo zoper zavarovatelja odgovorne osebe. V njem je določeno: „Oseba, ki je utrpela škodo, lahko vloži neposreden odškodninski zahtevek zoper zavarovatelja odgovorne osebe, če to določa pravo, ki se uporablja za nepogodbene obveznosti ali za zavarovalno pogodbo.“

14. Nekatera splošna pravila so določena v poglavju V, vključno z določbami, ki urejajo prenos pravic in obveznosti v členu 19 ter deljeno odgovornost v členu 20. Te določbe izražajo besedilo členov 15 in 16 Rima I.

Direktiva 2009/103

15. Direktiva 2009/103 kodificira direktive o zavarovanju civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil. V skladu z Direktivo morajo biti vozila, krita z obveznim avtomobilskim zavarovanjem, zavarovana za vožnjo po vsej Evropski uniji. Upoštevne so naslednje uvodne izjave v preambuli Direktive. V skladu z uvodno izjavo 12 obveznosti držav članic, da zagotovijo zavarovalno kritje, predstavljajo pomemben element pri zagotavljanju varstva oškodovancev. V uvodni izjavi 26 je navedeno: „V interesu zavarovanca je, da vsaka zavarovalna polica v okviru ene same premije zagotavlja v vsaki državi članici kritje, predpisano po njenem pravu, ali, če je to višje kritje, kritje, ki je predpisano po pravu države članice, s katere ozemlja izvira vozilo.“

16. Vozilo je opredeljeno kot „motorno vozilo, ki je namenjeno za potovanje po kopnem in ga poganja mehanska moč, vendar ne vozi po tirih, in priklopnik, s prikolico ali brez“.[16]

14 — Člen 1(1).

15 — Vendar ta pravila ne vključujejo regresnih zahtevkov, kot so tisti, ki nastanejo pri prometni nesreči.

16 — Člen 1(1). Glej sodbo Vnuk, C-162/13, EU:C:2014:2146.

17. Splošno načelo v členu 3 je, da mora vsaka država članica sprejeti vse potrebne ukrepe za zagotovitev, da je civilna odgovornost pri uporabi vozil, ki se običajno nahajajo na njenem ozemlju, krita z zavarovanjem. [17]

18. Člen 14 določa:

„Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da vse police obveznega zavarovanja civilne odgovornosti pri uporabi vozil:

(a) na podlagi ene same premije in v celotnem času trajanja pogodbe krijejo celotno ozemlje Skupnosti, vključno z obdobji, ko je vozilo v času trajanja pogodbe v drugi državi članici, ter

(b) na podlagi ene same premije v vseh državah članicah zagotovijo kritje, ki je predpisano po njenem pravu, ali, če je to kritje višje, kritje, ki je predpisano po pravu države članice, s katere ozemlja izvira vozilo.“

Litovsko pravo

19. Člen 16 zakona št. 1X-378 z dne 14. junija 2001 o obveznem zavarovanju civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil ima naslov „Načela glede plačila odškodnine“. Člen 16(1) od odgovornega zavarovatelja ali biroja zahteva plačilo odškodnine, če uporabnik motornega vozila nosi civilno odgovornost za škodo, povzročeno tretji stranki. Odškodnina se plača v skladu z zakonodajo, ki ureja obvezno zavarovanje civilne odgovornosti v zvezi z uporabo motornih vozil države, v kateri se je zgodila prometna nesreča. Splošno pravilo na podlagi člena 16(5) je, da se odškodnina za škodo, ki jo je povzročilo vlečeno vozilo, plača v skladu z zavarovalno pogodbo, ki krije vlečno vozilo, če sta vozili v trenutku prometne nesreče priklopljeni. Obveznost odškodnine na podlagi pogodbe, ki krije vlečeno vozilo, nastane le, če sta se vozili ločili in je povzročena škoda povod za civilno odgovornost uporabnika vlečenega vozila.

Nemško pravo

20. Predložitveno sodišče v zadevi C-475/14 razlaga, da se v litovskem in nemškem pravu uporabljajo različna načela, ki urejajo porazdelitev odgovornosti med zavarovatelja vlečnega in vlečenega vozila, kadar škodo v prometni nesreči povzročijo taka vozila, uporabljena skupaj. V skladu z litovsko zakonodajo je položaj tak, kot je predstavljeno zgoraj. V skladu z nemško zakonodajo pa zavarovatelja vlečnega in vlečenega vozila krijeta vsak 50 % škode, ki jo je povzročila skupina priklopljenih vozil, ne glede na to, ali se je vlečeno vozilo med nesrečo odklopilo od vlečnega vozila, razen če se nista zavarovanca dogovorila drugače. [18] Poleg tega se litovsko in nemško pravo razlikujeta glede rokov za vložitev regresnega zahtevka.

17 — V skladu s členom 5 lahko države članice pod določenimi pogoji odstopajo od teh obveznosti glede nekaterih fizičnih ali pravnih oseb, zasebnih ali javnih. Iz gradiva, predloženega Sodišču, nikjer ne izhaja, da je člen 5 upošteven za postopka v glavni stvari v obravnavanih zadevah.

18 — Predložitveno sodišče se v predlogu za sprejetje predhodne odločbe v zadevi C-475/14 sklicuje na sodbo št. IV 279/08 z dne 27. oktobra 2010 nemškega zveznega sodišča. V navedeni zadevi so bila obravnavana vozila, zavarovana z nemškimi zavarovalnimi pogodbami v skladu z nemškim sistemom zavarovanja. Ta se razlikuje od položaja v postopku v glavni stvari, ki zadeva v tujini registrirana vozila, krita z zavarovalnimi pogodbami, izdanimi v drugi državi članici.

Dejansko stanje, postopek in vprašanja za predhodno odločanje

Zadeva C-359/14

21. Vlačilec s pritrjenim priklopnikom je 1. septembra 2011 na področju Mannheima (Nemčija) obračal v ozko ulico, zdrsnil s ceste in se prevrnil, pri tem pa je nastala škoda v višini 2 247,45 EUR (7 760,02 LTL). Policija v Cochemu (Nemčija) je ugotovila, da je bil za nesrečo in povzročeno škodo odgovoren voznik vlačilca. V času nesreče je bila civilna odgovornost lastnika ali zakonitega uporabnika vlačilca krita z obveznim zavarovanjem pri ERGO SE (v nadaljevanju: ERGO), medtem ko je bil priklopnik zavarovan pri podružnici If P&C Insurance AS (v nadaljevanju: If P&C). Običajen kraj poslovanja obeh zavarovalnic je v Litvi. Družba ERGO je plačala odškodnino za škodo, povzročeno v nesreči. Nato je sprožila sodni postopek v Litvi, v katerem je zahtevala, da If P&C solidarno odgovarja za nastalo škodo.

22. Vilniaus miesto apylinkės teismas razlaga, da je vrhovno sodišče Litve razsodilo, da je pravno razmerje med zavarovateljem vlečnega vozila in zavarovateljem vlečenega vozila v primeru, v katerem se pojavi vprašanje v zvezi z regresno pravico prvega zavarovatelja v razmerju do drugega zavarovatelja, pogodbeno razmerje. Vendar predložitveno sodišče meni, da položaj ni jasen, saj sta pojma pogodbenih obligacijskih razmerij in nepogodbenih razmerij v pravu EU avtonomna. Poleg tega med zavarovateljema ni nobene pisne pogodbe ali ustnega dogovora. V navedenih okoliščinah niti ni jasno, ali je treba pravo, ki se uporabi v tej zadevi (nemško pravo ali litovsko pravo), določiti v skladu z Rimom II ali ne.

Zadeva C-475/14

23. V Nemčiji se je 21. januarja 2011 zgodila prometna nesreča, v kateri je vlačilec s priklopnikom povzročil premoženjsko škodo tretji stranki. V času nesreče je bila civilna odgovornost lastnika ali zakonitega uporabnika vlačilca krita z zavarovanjem pri litovski podružnici AAS Gjensidige Baltic (v nadaljevanju: Gjensidige Baltic), medtem ko je bil priklopnik zavarovan pri UAB DK PZU Lietuva (v nadaljevanju: UAB). Nemški zastopniki oškodovanca so vložili odškodninski zahtevek in zavarovalnica Gjensidige Baltic je plačala odškodnino v znesku 1 254,36 EUR (4 331,05 LTL). Zavarovalnica Gjensidige Baltic je nato od zavarovatelja priklopnika zahtevala plačilo polovice navedene odškodnine v znesku 672,02 EUR (2 165,53 LTL). Spor je nastal v zvezi s pravom (nemškim ali litovskim), ki se uporablja za regresno pravico Gjensidige Baltic, ter vprašanjem, ali je zadevni zavarovatelj odgovoren izključno ali solidarno z družbo UAB.

24. Okrožno sodišče mesta Vilna je podprlo zahtevek Gjensidige Baltic. Menilo je, da se je zaradi dejstva, da je bila škoda posledica prometne nesreče, ki se je zgodila v Nemčiji, uporabljalo nemško pravo za nepogodbene obveznosti, nastale s škodnim dejanjem, v skladu s členom 4(1) Rima II. Vilniaus apygardos teismas (regionalno sodišče mesta Vilne) je navedeno sodbo razveljavilo. Zavarovalnica Gjensidige Baltic je nato pri vrhovnem sodišču Litve vložila kasacijsko pritožbo. Zadnjenavedeno meni, da se spor, ki ga obravnava, nanaša predvsem na vprašanje, kako razvrstiti razmerja med zavarovatelji vlečnega vozila in zavarovatelji vlečenega vozila ter katero pravo (nemško ali litovsko) se uporablja za navedena razmerja.

25. Predložitveno sodišče meni, da je treba preveriti, ali je treba člen 14(b) Direktive 2009/103 obravnavati kot pravilo, ki prava, ki se uporablja, ne določa samo v primerih, povezanih z zaščito oškodovancev v prometnih nesrečah, temveč tudi pri obravnavanju regresnega zahtevka zavarovatelja, če se zgodi prometna nesreča, v katero sta vpletena vlečno in vlečeno vozilo skupaj.

26. Zato so bila Sodišču v predhodno odločanje o teh dveh zadevah predložena ta vprašanja.

V zadevi C-359/14 Vilniaus miesto apylinkės teismas sprašuje:

„1. Ali je treba člen 4(4) [Rima I], ki določa, da ‚[č]e prava, ki se uporablja, ni mogoče določiti v skladu z odstavkoma 1 ali 2, se za pogodbo uporablja pravo države, s katero je ta pogodba najtesneje povezana', razlagati tako, da je treba v okoliščinah, kakršne so v obravnavani zadevi, uporabiti nemško pravo?

2. Če je odgovor na prvo vprašanje nikalen, ali je treba načelo, določeno v členu 4 [Rima II], razlagati tako, da je treba v okoliščinah, kakršne so v obravnavani zadevi, pravo, ki se uporabi za spor med zavarovateljem vlačilca in zavarovateljem priklopnika, določiti v skladu s pravom države, v kateri je kraj, kjer je nastala škoda kot posledica prometne nesreče?"

V zadevi C-475/14 Lietuvos Aukščiausiasis Teismas sprašuje:

„1. Ali člen 14(b) [Direktive 2009/103] določa kolizijsko pravilo, ki se *ratione personae* ne uporablja samo za oškodovance v prometnih nesrečah, temveč tudi za zavarovatelje vozila, ki so odgovorni za povzročeno škodo v nesreči, za določanje prava, ki se uporablja za razmerja med njimi, in ali je ta določba posebno pravilo glede na pravila o pravu, ki se uporablja, določena v [Rimu I in Rimu II]?

2. Če je odgovor na prvo vprašanje nikalen, je treba preveriti, ali pravno razmerje med zavarovateljema v obravnavani zadevi spada pod pojem ‚pogodbena obligacijska razmerja' v smislu člena 1(1) [Rima I]. Če pravna razmerja med zavarovateljema spadajo pod pojem ‚pogodbena obligacijska razmerja', se nato postavlja pomembno vprašanje, ali ta razmerja spadajo v kategorijo zavarovalnih pogodb (pravnih razmerij) in je treba pravo, ki se uporablja zanje, določiti v skladu s členom 7 [Rima I].

3. Če je odgovor na prvi dve vprašanji nikalen, je treba preveriti, ali v primeru regresnega zahtevka pravno razmerje med zavarovateljema vozil, uporabljenih skupaj, spada pod pojem ‚nepogodbene obveznosti' v smislu [Rima II] in ali je treba pri določanju prava, ki se uporablja, v skladu s členom 4(1) [Rima II] ta razmerja obravnavati kot izpeljana pravna razmerja, nastala zaradi prometne nesreče (škodnega dejanja). Ali je treba v zadevi, kakršna je obravnavana, zavarovatelje vozil, ki se uporabljajo skupaj, obravnavati kot dolžnike, ki so odgovorni za isto terjatev, v smislu člena 20 [Rima II] in ali naj se pravo, ki se uporablja za razmerja med njimi, določa v skladu z navedenim pravilom[?]"

27. Pisna stališča v zadevi C-359/14 so predložili ERGO, If P&C, nemška in litovska vlada ter Evropska komisija. Pisna stališča v zadevi C-475/14 pa so predložili Gjensidige Baltic, Litva in Komisija. Zadevi sta bili združeni zaradi ustnega postopka in izdaje sodbe. Vendar obravnava ni bila zahtevana in se ni opravila.

Presoja

Uvodna opomba

28. If P&C in litovska vlada navajata, da je Litva podpisnica Haaške konvencije o zakonu, ki velja za prometne nesreče.[19] Vendar člen 2(5) navedene konvencije navaja, da se ta ne uporablja za regresne tožbe in subrogacije, ki se nanašajo na zavarovalnice. Zato navedena konvencija v obravnavani zadevi ni upoštevna za določanje prava, ki se uporablja.

19 — Glej haaško konferenco o aktih mednarodnega zasebnega prava in dokumente z 11. zasedanja leta 1968 (zvezek III, prometne nesreče, str. 223).

Direktiva 2009/103

29. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas v zadevi C-475/14 s prvim vprašanjem sprašuje, ali člen 14(b) Direktive 2009/103 določa posebno kolizijsko pravilo, ki se uporablja za regresne zahtevke. Zadevno vprašanje je enako pomembno v zadevi C-359/14, kjer ga Vilniaus miesto apylinkės teismas ni postavilo.

30. Gjensidige Baltic trdi, da člen 14(b) določa tak *lex specialis*.

31. S tem stališčem se ne strinjam.

32. Iz besedila in ciljev Direktive jasno izhaja, da člen 14(b) ne določa posebnih pravil za določitev prava, ki se uporablja za regresni zahtevek med zavarovateljema.

33. Prvič, kot pravilno poudarja Komisija, Direktiva ne usklajuje pravil za določanje prava, ki se uporablja v sporih v zvezi z nesrečami motornih vozil. Splošni cilj Direktive je namreč zagotoviti zaščito oškodovancem v prometnih nesrečah z zagotovitvijo zavarovalnega kritja. [20]

34. Drugič, točki (a) in (b) člena 14 je treba brati skupaj. V členu 14 se glede zavarovalnih polic za vozila od držav članic zahteva zagotovitev, da ena sama premija krije celotno ozemlje Evropske unije v času trajanja pogodbe in da je na podlagi navedene premije v vsaki državi članici zagotovljeno kritje, predpisano po njenem pravu, ali, če je to višje kritje, kritje, ki je predpisano po pravu države članice, s katere ozemlja izvira vozilo. [21] Besedilo obravnava izključno ozemeljsko razsežnost in višino kritja, ki se zahteva od zavarovateljev, da zagotovijo ustrezno zaščito oškodovancem v prometnih nesrečah.

35. Nobenega prostora ni za mnenje, da bi besedilo razširili tako, da bi pomenilo posebno pravilo za določanje prava, ki se uporablja v sporih med zavarovalnicami v zvezi z regresnimi zahtevki. Preprosto povedano, niti besedilo niti namen Direktive ne podpirata take razlage.

Splošne opombe v zvezi z Rimom I in Rimom II

36. Stranki različno gledata na vprašanje, ali naj se pravo, ki se uporablja za regresni zahtevek, določi s pravili iz Rima I ali Rima II. V bistvu je razlika v njunih stališčih odvisna od tega, ali regresni zahtevek utemeljujeta na pogodbenem obligacijskem razmerju (zavarovalne pogodbe) ali nepogodbenem razmerju (prometna nesreča).

37. V zadevi C-359/14 tri stranke (If P&C, Nemčija in Komisija) trdijo, da je regresni zahtevek pogodbeni zahtevek, ker izvira iz (a) pogodbe med zavarovalcem in zavarovateljem vlečnega vozila ter (b) pogodbe med zavarovalcem in zavarovateljem vlečenega vozila ter je z njima tudi povezan. Zato bi bilo treba pravo, ki se uporablja, določiti v skladu z Rimom I, veljajo pa litovska pravila. If P&C meni, da položaj ureja člen 7 Rima I, ki posebej obravnava zavarovalne pogodbe. Nemčija trdi, da se uporablja člen 16 Rima I, ki se nanaša na terjatve do več dolžnikov.

38. Komisija poudarja, da je v okviru člena 5 Bruseljske konvencije pojem „zadeve v zvezi z delikti ali kvazidelikti“ „preostala kategorija“, saj nastane po upoštevanju „zadev v zvezi s pogodbenimi razmerji“. Komisija trdi, da zahtevek zavarovatelja spada na področje uporabe členov 15 in 16 Rima I. Iz člena 16 (ki ureja deljeno odgovornost) izhaja, da ni nujno, da dolžnike povezuje medsebojno pogodbeno razmerje, kadar ima upnik zahtevek do več dolžnikov, odgovornih za isti zahtevek. Da bi položaj, ki vključuje terjatve do več dolžnikov, spadal na področje uporabe Rima I, torej zadostuje, da obstajajo pogodbena razmerja med vsakim dolžnikom in njegovim upnikom.

20 — Glej uvodno izjavo 12 v preambuli Direktive.

21 — Glej uvodno izjavo 26 v preambuli Direktive.

39. ERGO trdi, da se uporablja Rim II. Zaradi prometne nesreče nastanejo nepogodbena razmerja med povzročiteljem in oškodovancem. Zato se v skladu s členom 4(1) Rima II uporablja nemško pravo, regresni zahtevek pa urejajo pravila o deljeni odgovornosti iz člena 20 Rima II. Litovska vlada trdi, da je treba pojem nepogodbenih obveznosti razlagati široko in da je razmerje med zavarovatelji bližje nepogodbenemu razmerju.

40. Gjensidige Baltic v zadevi C-475/14 trdi, da pravno razmerje med zavarovateljema vlečnega in vlečenega vozila izhaja iz prometne nesreče in je zato zajeto v Rimu II. Tako člen 20 (ki se nanaša na deljeno odgovornost dolžnikov) navedene uredbe določa pravo, ki se uporablja za regresni zahtevek med zavarovateljema. Litva in Komisija imata enaki stališči kot v zadevi C-359/14.

41. Ali regresni zahtevek zavarovatelja vlečnega vozila zoper zavarovatelja vlečenega vozila izhaja iz pogodbenega obligacijskega razmerja ali nepogodbene obveznosti? Zdi se, da vsaj naslednje točke niso sporne.

42. Prvič, pojem „pogodbeno obligacijsko razmerje“ v Rimu I ni opredeljen.

43. Drugič, vsebinsko področje uporabe Rima I in Rima II mora biti skladno med seboj in z Brusljem I. [22]

44. Tretjič, Sodišču se tu postavlja vprašanje, ali pravila iz Rima I ali Rima II določajo pravo, ki se uporablja, kadar sta dva ali kadar je več zavarovateljev solidarno odgovornih, na podlagi zadevnih zavarovalnih pogodb, za plačilo odškodnine oškodovancu, ki je utrpel izgubo zaradi škodnega dejanja zavarovalca, ter je eden od zavarovateljev zadevno odškodnino v celoti plačal in zahteva prispevek drugega (drugih). Sodne prakse na podlagi Bruslja I, ki se nanaša na pristojnost in priznavanje ter izvrševanje sodnih odločb, sicer ni mogoče uporabljati samodejno, vendar se lahko Sodišče kljub temu opre nanjo.

45. Zdi se mi, da so upoštevna naslednja načela, izpeljana iz sodne prakse v zvezi z Brusljem I.

46. Prvič, pojma „zadeve v zvezi s pogodbenimi razmerji“ in „zadeve v zvezi z delikti ali kvazidelikti“ iz člena 5(1) in (3) Bruslja I je treba razlagati neodvisno, s sklicevanjem na njegovo sistematiko in namen. [23] Enako mora veljati za pojma „pogodbena obligacijska razmerja“ iz Rima I in „nepogodbene obveznosti“ iz Rima II.

47. Dalje, ker Bruselj I nadomešča Bruseljsko konvencijo, je treba opozoriti, da razlaga, ki jo Sodišče poda glede določb zadnjenavedene, velja tudi za določbe Bruslja I. [24]

48. Poleg tega v skladu z ustaljeno sodno prakso velja, da se pod pojmom „zadeve v zvezi s pogodbenimi razmerji“ v smislu člena 5(1)(a) Bruslja I predvideva vzpostavitev pravne obveznosti, ki jo je ena stranka v korist druge svobodno sprejela in na kateri temelji tožba tožeče stranke. [25] Zato mora imeti pojem „pogodbeno obligacijsko razmerje“ iz Rima I enako podlago.

22 — Glej uvodno izjavo 7 v preambulah Rima I in Rima II. Glej tudi sodbo ÖFAB (C-147/12, EU:C:2013:490, točka 28).

23 — Glej sodbo Brogsitter (C-548/12, EU:C:2014:148, točka 18 in navedena sodna praksa).

24 — Glej sodbo Brogsitter (C-548/12, EU:C:2014:148, točka 19 in navedena sodna praksa).

25 — Glej sodbo ÖFAB (C-147/12, EU:C:2013:490, točka 33 in navedena sodna praksa).

49. Nazadnje, pojem „zadeve v zvezi z delikti ali kvazidelikti“ v smislu člena 5(3) Bruslja I zajema vsak zahtevek, ki se nanaša na odgovornost tožene stranke in se *ne navezuje* na „zadeve v zvezi s pogodbenimi razmerji“ v smislu člena 5(1)(a) navedene uredbe.[26] Kot pravilno poudarja Komisija, je pojem „nepogodbene zadeve“ preostala kategorija. Enaka logika bi se morala uporabljati pri razmejevanju pogodbenih obligacijskih razmerij, ki jih ureja Rim I, od nepogodbenih obveznosti, ki jih ureja Rim II.

50. Začela bom torej s preučitvijo, ali je regresni zahtevek zavarovatelja v bistvu pogodbeni zahtevek. Kot nepogodbeni zahtevek se obravnava samo, če ga ni mogoče ustrezno uvrstiti v navedeno kategorijo.

Rim I

51. V zadevi C-359/14 predložitveno sodišče sprašuje, ali iz člena 4(4) Rima I izhaja, da je treba za postopek v glavni stvari uporabiti nemško pravo (prvo vprašanje). V zadevi C-475/14 želi predložitveno sodišče izvedeti, ali zaradi pravnih razmerij med zadevnima zavarovateljema vlačilca in priklopnika nastanejo pogodbena obligacijska razmerja v smislu člena 1 Rima I. Če je odgovor pritrdilen, dalje sprašuje: Ali za določitev prava, ki se uporablja, velja člen 7 Rima I (drugo vprašanje)?

52. Iz predložitvenih odločb sta jasni dve točki. Prvič, v nobeni od zadev ni pogodbe med zavarovateljema. Tako ni ničesar, za kar bi se lahko uporabljale določbe iz člena 3 o svobodi izbire in pravila, ki urejajo pravo, ki se uporablja, če pogodbeni stranki ne izbereta prava, iz člena 4, neupošteven pa je tudi člen 7. Drugič, med zavarovalcema vlečnega in vlečenega vozila in zadevnima zavarovateljema nedvomno obstajata zavarovalni pogodbi.

53. Niti v zadevi C-359/14 niti v zadevi C-475/14 ni nobene ugotovitve, da zadevni pogodbi ureja litovsko pravo. Če je treba določiti pravo, ki se uporablja za zavarovalni pogodbi, je treba to storiti v skladu s členi 3, 4 in/ali 7. O tem mora navsezadnje odločiti nacionalno sodišče, vendar iz gradiva, ki ga ima na voljo Sodišče, izhaja, da je to verjetno litovsko pravo.[27]

54. Glede regresnega zahtevka zavarovatelja pa menim, da bi bilo treba pravo, ki se uporablja, določiti v skladu s pravili Rima I iz naslednjih razlogov.

55. V členu 1(1) Rima I je navedeno: „[t]a uredba se uporablja za pogodbena obligacijska razmerja v civilnih in gospodarskih zadevah v primerih, ko pride do kolizije med zakoni več držav“. Navedeno besedilo lahko zajame položaja, kot sta navedena v postopkih v glavni stvari.

56. V členu 5(1)(a) Bruslja I[28] je uporabljena nekoliko drugačna ubeseditev, in sicer „[… v zadevah v zvezi s pogodbenimi razmerji […]“. Vendar bi moralo biti vsebinsko področje uporabe ukrepov za usklajevanje mednarodnega zasebnega prava v civilnih in gospodarskih zadevah usklajeno.[29] Kar se razume pod besedami „pogodbena obligacijska razmerja“ iz člena 1(1) Rima I, določa vsebinsko področje uporabe zadevne uredbe. Zato se je za pomoč legitimno obrniti na sodno prakso, ki se nanaša na Bruselj I.

26 — Glej sodbo Brogsitter (C-548/12, EU:C:2014:148, točki 20 in 21). Glej tudi sodbo ÖFAB (C-147/12, EU:C:2013:490, točka 32 in navedena sodna praksa).

27 — Verjetno z izrecno izbiro (člen 3), sicer pa zato, ker ima ponudnik storitve (zavarovalnica) ali zavarovalec običajno prebivališče v Litvi (člena 4(1)(b) in 7(3)(b)). Verjetno tudi drži, da je bila v trenutku sklenitve pogodbe nevarnost v Litvi (člen 7(3)(a)). Glede morebitne upoštevnosti člena 7(4) glej opombo 13 zgoraj.

28 — Splošno pravilo v skladu z Brusljem I je, da so osebe s stalnim prebivališčem v državi članici tožene pred sodišči te države članice (člen 2). Člen 5(1) Bruslja I uveljavlja pravilo o posebni pristojnosti, ki odstopa od navedenega splošnega pravila in določa, da je lahko oseba s stalnim prebivališčem v državi članici v zadevah v zvezi s pogodbenimi razmerji tožena pred sodiščem v kraju izpolnitve zadevne obveznosti.

29 — Glej točko 43 zgoraj.

57. Sodišče je navedlo, da čeprav člen 5(1)(a) Bruslja I ne zahteva sklenitve pogodbe, pa ga je mogoče uporabiti le, če je mogoče ugotoviti obstoj obveznosti, saj se sodna pristojnost v skladu s to določbo določi glede na kraj izpolnitve zadevne obveznosti. Pravilo o posebni pristojnosti iz člena 5(1)(a) „predpostavlja, da obstaja pravna obveznost, ki jo je ena stranka v korist druge stranke svobodno sprejela in na kateri temelji tožba tožeče stranke“.[30] Razlaga navedene določbe brez določitve take zahteve bi presegla položaje, predvidene z Brusljem I.

58. Menim, da so zadevna merila za analizo „zadeve v zvezi s pogodbenim razmerjem“ (in posredno obstoja „pogodbenega obligacijskega razmerja“) v tem primeru izpolnjena. Vsakega zavarovatelja zavezuje pogodba z njegovim zavarovalcem, zaradi katere nastanejo vzajemne obveznosti. Obveznosti zavarovatelja vključujejo zagotovitev kritja civilne odgovornosti za zavarovalca. Obveznosti zavarovalca vključujejo plačilo zavarovalne premije. Nič ne kaže na to, da ena stranka zadevnih obveznosti ni svobodno sprejela v korist druge stranke. Skratka, glede zadevnih strank očitno obravnavamo „zadeve v zvezi s pogodbenim razmerjem“ in „pogodbena obligacijska razmerja“.

59. Pri razvrščanju odškodninskih zahtevkov, ki so bistvo postopka v glavni stvari, bi zdaj morda pomagalo, če se abstraktneje dalje razišče razmerje med različnimi vpletenimi strankami.

60. Predstavljajmo si, da se zgodi prometna nesreča, v katero sta vključena vlečno in vlečeno vozilo. Oškodovancu, ki nikakor ni kriv za nesrečo, se z njo povzroči škoda. A naj bo zavarovalec vlečnega vozila, B zavarovalec vlečenega vozila, X žrtev prometne nesreče, C zavarovatelj vlečnega vozila in D zavarovatelj vlečenega vozila. A in B sta povzročila in/ali sta odgovorna za škodo in poškodbe, ki jih je utrpel X. Zato ima X nepogodbeno terjatev zoper A in B v škodnem dejanju.

61. A in B sta v pogodbenem razmerju z zadevnima zavarovateljema C in D. X dobi plačano odškodnino v skladu z navedenimi pogodbami. Vendar ni nobenega pogodbenega razmerja med X ter C in/ali D, čeprav C in/ali D neposredno opravita plačilo X. Prometna nesreča in terjatve na podlagi zavarovalnih polic so dogodki, ki sprožijo obveznost plačila.

62. Ni pomembno, ali se plačilo izvede zavarovalcema (A in B) ali neposredno oškodovancu X. Ker je obveznost plačila zapisana v pogodbi, identiteta prejemnika zadevnega plačila (ne glede na to, ali je to zavarovalec, oškodovanec ali zavarovatelj vlečnega vozila) ne more spremeniti narave obveznosti. Tako je težišče obveznosti izplačila odškodnine v pogodbeni obveznosti (zavarovatelja, da plača odškodnino zavarovalcu), ne pa v kakršni koli nepogodbeni obveznosti med povzročiteljem in oškodovancem, ki izhaja iz prometne nesreče. Če povzročitelj ne bi bil zavarovan, bi bil v škodnem dejanju sam zavezan oškodovancu povrniti nastalo škodo. Zavarovalnice ob neobstoju dogovora o zagotovitvi kritja ne bi imele nobene odgovornosti. Iz tega sledi, da regresni zahtevek, ki ga ima en zavarovalec do drugega (v mojem primeru C do D), temelji na zavarovalni pogodbi, da je zato tesno povezan s pogodbenimi obveznostmi zavarovateljev do zadevnih zavarovalcev in da temu primerno spada pod Rim I.

63. Ali člena 15 („Subrogacija po zakonu“) in 16 („Več dolžnikov“) kakor koli pojasnjujeta vprašanje, ali pravo, ki se uporablja pri regresnem zahtevku, spada pod Rim I?

64. Menim, da ne.

65. Člen 15 določa, da se upravičenost tretje osebe, da uveljavlja pravice, ki jih je imel upnik nasproti dolžniku po pravu, ki se je uporabljalo za njuno razmerje, in obseg te upravičenosti presojata po pravu, ki se uporablja za obveznost te tretje osebe, da poravna terjatev. Člen 16 se nanaša na položaje, v katerih ima upnik terjatev do več dolžnikov, ki odgovarjajo za isto terjatev.

30 — Glej sodbo Česká spořitelna (C-419/11, EU:C:2013:165, točki 46 in 47 in navedena sodna praksa). Glej tudi moje sklepne predloge, predstavljene v navedeni zadevi Česká spořitelna (EU:C:2012:586, točke od 43 do 45).

66. Začela bi z ugotovitvijo, da iz dejstva, da se zadevne določbe kažejo v členih 19 in 20 Rima II, izhaja, da ne morejo biti odločilne za odločanje, kaj je pogodbeno (in tako urejeno z Rimom I) in kaj nepogodbeno (in tako urejeno z Rimom II). [31]

67. Žal preambula Rima I ne vsebuje nobene razlage o izvoru člena 15 ali 16 oziroma namenu navedenih določb. Besedilo člena 15 Rima I je podobno besedilu člena 13(1) Rimske konvencije. V poročilu Giuliano in Lagarde je navedeno, da „‚subrogacija' vključuje dodelitev upnikovih pravic osebi, ki je, ker je zavezana plačati dolg z drugimi ali v imenu drugih, imela interes za njeno uresničitev", in ker se Konvencija uporablja samo za pogodbena obligacijska razmerja, je navedeno pravilo omejeno na pravice, ki so pogodbene pravice. [32] Avtorja poročila pojasnjujeta, da se pravila o subrogaciji ne uporabljajo za subrogacijo po zakonu, če dolg, ki ga je treba plačati, izvira iz škodnega dejanja (na primer, če zavarovatelj vstopi v pravice zavarovanca zoper povzročitelja škode). Položaj subrogacije po zakonu bi pogosteje nastal v primeru, kadar upnik odobri posojilo dolžniku na podlagi jamstva. Če porok (tretja oseba) upniku plača dolg v celoti, nadomesti upnika in ima zahtevek zoper dolžnika.

68. Vendar položaj v obeh obravnavanih nacionalnih postopkih ni tako enostaven kot položaj upnika, dolžnika in poroka.

69. Člen 16 Rima I ohranja kontinuiteto prava, ki se uporablja, kadar gre za več dolžnikov v okviru pogodbenih obligacijskih razmerij. Vendar ni v pomoč pri ugotavljanju, ali je določena začetna obveznost pogodbena ali nepogodbena.

70. Zato menim, da nobena od določb ne pojasnjuje nadalje vprašanja, ali regresni zahtevek spada na področje uporabe Rima I.

71. Na podlagi zgoraj predstavljene analize ugotavljam, da bi bilo treba obveznost zavarovatelja, da zavarovalcu ponudi kritje ali oškodovancu plača odškodnino v imenu zavarovalca, šteti za pogodbeno za namene Rima I, kadar sta dva ali kadar je več zavarovateljev solidarno odgovornih za plačilo odškodnine oškodovancu, ki je utrpel izgubo, škodo ali poškodbe zaradi škodnega dejanja ali opustitve zavarovalca(-ev) in kadar je zavarovatelj plačal odškodnino in zahteva prispevek od drugega(-ih). Pogodbena narava obveznosti plačila odškodnine ostaja enaka ne glede na to, ali zavarovatelj znesek plača neposredno oškodovancu ali pa en zavarovatelj znesek plača drugemu, ko prispeva k zadevnemu znesku. Zato je treba pravo, ki se uporablja, določiti v skladu z Rimom I.

Rim II

72. Ugotovila sem, da regresni zahtevek zavarovatelja spada na področje uporabe Rima I. Strogo gledano torej ni potrebe po preučitvi Rima II. Vendar bom zaradi celovitosti to na kratko storila.

73. Menim, da regresni zahtevek zavarovatelja ne spada na področje uporabe člena 1(1) Rima II iz naslednjih razlogov.

74. Prvič, nepogodbena razmerja so preostala kategorija. Iz moje analize v točkah od 58 do 62 in ugotovitve v točki 71 zgoraj izhaja, da se postopka v glavni stvari nanašata na pogodbena obligacijska razmerja. Člen 1(1) Rima II se zato ne more uporabljati.

31 — Glej obrazložitveni memorandum k predlogu Komisije za Uredbo Evropskega parlamenta in Sveta o pravu, ki se uporablja za nepogodbene obveznosti („Rim II") (COM(2003) 427 final, str. 26).

32 — Glej poročilo, ki sta ga pripravila M. Giuliano, profesor z Univerze v Milanu, in P. Lagarde, profesor z Univerze v Parizu I, o Konvenciji o uporabi prava v pogodbenih obligacijskih razmerjih (UL 1980, C 282, str. 1), člen 13 („Subrogacija").

75. Drugič, splošna kategorija nepogodbenih obveznosti iz člena 4 Rima II ne more določiti prava, ki se uporablja. To pa zato, ker ni nobenega škodnega dogodka med zavarovateljem vlečnega vozila in zavarovateljem vlečenega vozila. Zavarovatelj vlečnega vozila ni povzročil nobene škode zavarovatelju vlečenega vozila, prav tako pa zadnjenavedeni ni povzročil nobene škode prvonavedenemu. Tako *ni nobenih nepogodbenih obveznosti med zavarovateljema*. Sicer je res, da sta prometna nesreča in škoda, ki je bila z njo povzročena oškodovancu, sprožila zahtevek(-ka) v skladu z zavarovalno(-ima) pogodbo(-ama), vendar zavarovatelja nista bila akterja v zadevnem dejanju in sta od njega oddaljena. Njuna edina povezava je prek obveznosti v njuni(-ih) zavarovalni(-ih) pogodbi(-ah) z zadevnim(-a) zavarovalcem(-a).[33] V skladu z ustaljeno sodno prakso „je deliktno ali kvazideliktno odgovornost mogoče upoštevati le, če je mogoče dokazati vzročno zvezo med škodo in dogodkom, zaradi katerega je ta škoda nastala“.[34]

76. Tretjič, regresni zahtevek zavarovatelja ne spada v nobeno od kategorij nepogodbenih obveznosti iz členov od 5 do 12 Rima II.

77. Kako je s členom 18, ki določa izbiro zakonodaje, kadar želi „oseba, ki je utrpela škodo“ (to je oškodovanec) vložiti neposreden odškodninski zahtevek zoper zavarovatelja povzročitelja, „[…] če to določa pravo, ki se uporablja za nepogodbene obveznosti ali zavarovalno pogodbo“?

78. Medtem ko ni nobene uvodne izjave, ki bi razlagala pomen člena 18, si je mogoče pomagati z obrazložitvenim memorandumom k predlogu Komisije v zvezi s členom 14 (ki je naknadno postal člen 18), v katerem je navedeno: „Člen 14 določa pravo, ki se uporablja za vprašanje, ali lahko oseba, ki je utrpela škodo, vloži neposredno tožbo zoper zavarovatelja odgovorne osebe. Predlagano pravilo zagotavlja razumno ravnovesje med zadevnimi interesi, ker ščiti osebo, ki je utrpela škodo, saj ji ponuja možnost, medtem ko izbiro omejuje na dve vrsti prava, za kateri zavarovatelj legitimno lahko pričakuje, da bosta uporabljeni[:] pravo, ki se uporablja za nepogodbene obveznosti, in pravo, ki se uporablja za zavarovalno pogodbo. Obseg obveznosti zavarovatelja je v vsakem primeru določen s pravom, ki ureja zavarovalno pogodbo. Tako kot v členu 7, ki se nanaša na okolje, bo tudi tukaj uporabljena tehnika redakcije preprečila nevarnost dvomov, če oškodovanec ne uresniči svoje pravice do izbire“.

79. Zdi se mi, da člen 18 oškodovancu zgolj ponuja možnost neposrednega postopka zoper zavarovatelja (namesto povzročitelja), medtem ko osnovni parametri položaja ostanejo nedotaknjeni. Vprašanje, ali lahko oškodovanec vloži zahtevek zoper povzročitelja, bo urejeno s pravom, ki se uporablja za nepogodbene obveznosti. Vprašanje, ali se od zavarovatelja zakonsko zahteva, da plača odškodnino namesto zavarovalca, bo odvisno od pogojev zavarovalne pogodbe, kot je sestavljena v skladu s pravom, ki se uporablja za pogodbo.

80. Zato sem prepričana, da se Rim II ne uporablja in da posledično pravila iz člena 20 o deljeni odgovornosti niso upoštevna pri določitvi prava, ki se uporablja v zadevi C-359/14 ali C-475/14.

Predlog

81. Glede na navedene ugotovitve Sodišču predlagam, naj na vprašanja za predhodno odločanje, ki sta jih predložila Vilniaus miesto apylinkės teismas v zadevi C-359/14 in Lietuvos Aukščiausiasis Teismas v zadevi C-475/14, odgovori tako:

— Člen 14(b) Direktive 2009/103/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o zavarovanju civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil in o izvajanju obveznosti zavarovanja takšne odgovornosti ne določa posebnega pravila za določitev prava, ki se uporablja.

33 — Glej točko 60 zgoraj.

34 — Glej sodbo ÖFAB (C-147/12, EU:C:2013:490, točka 34 in navedena sodna praksa).

— Kadar sta dva ali kadar je več zavarovateljev solidarno odgovornih za plačilo odškodnine oškodovancu, ki je utrpel izgubo, škodo ali poškodbe zaradi škodnega dejanja ali opustitve zavarovalca(-ev) in kadar je zavarovatelj plačal odškodnino in zahteva prispevek od drugega(-ih), bi bilo treba obveznost zavarovatelja, da zavarovalcu ponudi kritje ali oškodovancu plača odškodnino v imenu zavarovalca, štetei za pogodbeno za namene člena 1(1) Uredbe (ES) št. 593/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. junija 2008 o pravu, ki se uporablja za pogodbena obligacijska razmerja („Rim I“). Pogodbena narava obveznosti plačila odškodnine ostaja enaka, ne glede na to, ali zavarovatelj znesek plača neposredno oškodovancu ali pa en zavarovatelj nek znesek plača drugemu zavarovatelju, da prispeva k zadevnemu znesku. Zato se pravo, ki se uporablja, določi v skladu z Rimom I.